

bliver der ikke først givet Ret til Erhvervelse af Hjemsted, til Forsørgelse, til at kunne erholde Besiddelse af faste Eiendomme eller til Udvælgelse af Næringsveie her i Landet; disse Rettigheder have vi tværtimod med en overordentligt stor Liberalitet — under de nuværende Forhold maaskee endogaa med en betænkelig Liberalitet — aabnet for Enhver, der bosætter sig her. Det er kun den egentlige politiske Ret med dens to Sider, nemlig deels Deeltagelse i Valgret og Valgbarhed til Rigsdagen og nu ogsaa til Communen og deels Retten til at beklæde Embeder i Staten, som man har forbeholdt Lovgivningsmagten at meddele gennem Indfødsretten. Jeg troer derhos, at det maa erkjendes — i alt Fald skal jeg idetmindste for mit Vedkommende aabent erkjende det —, at vi under det store Tryk af langt vigtigere Sager i de senere Aar ere komne ind paa en aldeles feilagtig Praxis, idet vi have meddeelt Indfødsret, ikke blot indenfor saa vide Grændser, at der næsten ikke er blevet fordrøet Andet, end at Vedkommende ikke var absolut uhæderlig, men endogaa ligefrem for Fode væk til en heel Deel Personer, der ikke burde have havt den, forsaavidt det ikke skal betragtes som en Ret for enhver Udlænding her at faae Indfødsret, naar han blot ikke har viist sig politisk uværdig dertil. At komme bort fra denne Praxis, er ganske vist vanskeligt. Jeg har allerede udtalt min Tak til det ærede Udvalg, fordi det har fundet, at Diebliffet nu var kommet til at tage dette Spørgsmaal under alvorlig Overveielse, efterat de store Forandringer, der ere foregaaede i vore Forhold, have gjort det meget simplere, idet Indfødsretten nu ubelukkende gjælder for et reent dansk Land, medens den før maatte have den samme Tvetydighed mellem Dansk og Tydsk, som vor hele tidligere Statsforbindelse nødvendig medførte, i forskjellige Retninger. Jeg troer, at Udvalget med Rette har opstillet som de Betingelser, der kræves for at tilstaae Indfødsret: enten at det er af reent tilfældige Grunde, at Vedkommende ikke har Indfødsret her, medens han dog er opbragen i Danmark og ikke veed af noget andet Land at sige, eller, at det er i Statens Interesse, at han faaer Indfødsret, f. Ex. naar et Ministerium til enkelte

bethdeligere Stillinger, hvortil der hører ganske særegne Qualificationer, ønsker at benytte Kræfter fra Ulandet, eller i, at der er Tale om Folk, som have gjort sig fortjente af den danske Stat. Men medens jeg altsaa troer, at det er tre aldeles rigtige Grundsetninger, som Udvalget har opstillet i sin Betænkning, maa jeg paa den anden Side udtale, at Udvalget efter mit Skjøn aldeles har forfeilet sin Stilling som Organ for en lovgivende Forsamling, ved at nøies med at udtale disse Grundsetninger og ikke derimod at have lagt dem til Grund for sine Indstillinger. Der er Forskjel mellem den videnskabelige Behandling af et Spørgsmaal, som kun kan gaae ud paa at udtale Meninger, og en lovgivende Forsamlings Behandling deraf, hvortil der ganske vist ogsaa skal høre Præmisser, thi dens Behandling maa forudsætte en grundig Overveielse af Grundene for og imod, som liggende bagved sig, men hvis egentlige Formaal dog ikke er at udtale Meninger, men at udtale en Villie. Forsaavidt har Udvalget efter min Overbeviisning svigtet, idet det fra sine rigtige Præmisser ikke er kommet til den nødvendigt deraf fremgaaende Conclusion. Dette var ogsaa Grunden til, at jeg ved forrige Behandling stemte med den ærede Secretair (Tobiesen), som efter min Mening ikke havde gjort eller forsøgt at gjøre Andet end at ulede den rigtige Conclusion af de rigtige Præmisser, som Udvalget havde opstillet. Som Grund til sin Fremgangsmaade har Udvalget anført, at det har fundet det betænkeligt at gjøre saadanne nye Grundsetninger gjældende udarslet, og at det har det Haab, at Regjeringen i alt Fald i alt Væsentligt ved Vedvømmelsen af de Lovudkast, som den herester maatte ville forelægge om Indfødsret, vil tage saadanne Hensyn, som stemme med disse Grundsetninger, eller dog i det Væsentligste falde sammen dermed. Jeg troer, at dette er politisk urigtigt. Jeg har det samme Haab som Udvalget, men det er dog ganske vist, at den Forsamling, der har været enig i visse Grundsetninger, men ikke har handlet derefter, derved meget bethdeligt har svækket sin Ret til at vente og fordre, at Regjeringen vil tage Hensyn til dem, thi det er dog det Første, der kan fordræ, at man selv skal handle overeensstem-